

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Odbor životního prostředí
Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

č. j.:
JMK 56665/2024

Sp. zn.:
S-JMK 7818/2024 OŽP/Sle

Vyřizuje/linka
Ing. Slezáková/4123

Brno
22.04.2024

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně a místně příslušný správní orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve smyslu § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“) a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů stanovených § 50 ZOPK vedeném na základě žádosti, kterou podalo **Rybníkářství Pohořelice a. s., Vídeňská 717, 691 23 Pohořelice, IČ.: 46961062** (dále také „žadatel“), takto:

I.

Podle § 56 odst. 1 a odst. 2 písmeno b) a c) ZOPK a příslušných ustanovení správního řádu se žadateli

povoluje výjimka

ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje bobra evropského (*Castor fiber*), který je silně ohroženým druhem a předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. Povolená činnost spočívá v odchytu a usmrcování jedinců daného druhu na těchto lokalitách:

- **Jaroslavické rybníky** v k. ú. Jaroslavice a Olěksovičky (zahrnuje rybníky Jaroslavický dolní, Jaroslavický horní, aktuálně budovaný rybník Slupský, výtažníky A-F, komory a sádky),
- **Týnský rybník** v k. ú. Moravský Krumlov a Rybníky (zahrnuje rybník a přítokovou stoku do rybníka),
- **rybníky Pohořelické pánve** v k. ú. Pohořelice, Nová Ves u Pohořelic, Vlasatice, Branišovice, (zahrnující celý areál Velkého Dvora, rybníky Starý, Vrkoč, Čahoun, Nohavice, Zarostlý, Rýžoviště, Vlasatický, Křížový a Branišovický dolní),
- **rybník Pouzdřanský** v k. ú. Pouzdřany,
- **rybník Moravskopruský** v k. ú. Moravské Prusy,
- **výtažníky pod Nesytem** v k. ú. Hlohovec a Sedlec u Mikulova.

Výjimka podle výroku I. se povoluje pouze za předpokladu splnění následujících podmínek:

1. Výjimka se vztahuje na vodní plochu výše uvedených rybníků a na území ohraničené vzdáleností 100 m od jejich břehové linie, v případě Týnského rybníka výjimka pokrývá též přítokovou stoku a území do vzdálenosti 100 m od její břehové linie.
 2. Usmrcování bobrů bude provedeno v souladu se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti (dále jen zákon o myslivosti), ve znění pozdějších předpisů, odstřelem loveckou palnou zbraní nebo odchytem do živochytných pastí s následným usmrcením palnou zbraní. Pasti musí být otevřeny (příp. nalíčeny) při západu slunce a uzavřeny při východu slunce. Přes den zůstanou pasti uzavřeny. Při odchytu a následném usmrcení nesmějí být porušena ustanovení zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a další veterinární předpisy.
 3. Odstřel či odchyt bobrů mohou provádět pouze osoby oprávněné podle zákona o myslivosti.
 4. Zvířata usmrcená podle této výjimky ani výrobky z nich nesmějí být předmětem obchodní činnosti, mohou však být žadatelem využita za podmínek uvedených dále.
 5. Žadatel nahlásí Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, písemně, datovou zprávou nebo elektronickou poštou (e-mail) do 3 dnů od usmrcení každého bobra datum a hodinu usmrcení, místo usmrcení, jméno lovce, způsob lovu, počet ulovených kusů, jejich pohlaví a hmotnost v nevyvrženém stavu. Hlášení bude dále obsahovat informaci o tom, jak bude s usmrceným jedincem naloženo. Pokud nebude se správním orgánem dohodnuto jinak, usmrcený jedinec musí být k dispozici 48 hodin od doručení hlášení správním orgánu a musí být udržován v takovém stavu, aby bylo možné případně odebrat tkáňové vzorky pro potřeby výzkumu.
 6. Každoročně po dobu platnosti výjimky žadatel předloží odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihomoravského kraje zprávu o počtu bobrů usmrcených podle této výjimky. Zpráva bude předložena vždy nejpozději do 31. prosince daného roku a bude obsahovat souhrnné údaje specifikované v bodu č. 5.
 7. Orgán ochrany přírody si vyhrazuje právo fyzické kontroly dodržování podmínek tohoto rozhodnutí. Nedodržení těchto podmínek může být důvodem ke zrušení výjimky a použití sankcí podle platných právních předpisů.
 8. Tato výjimka platí od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do 31. prosince 2028.
- Tímto rozhodnutím nejsou dotčeny ochranné podmínky zvláště chráněných území, základní ochranné podmínky ostatních zvláště chráněných druhů ani ostatní ustanovení zákona.

II.

Podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona se žadateli

nepovoluje výjimka

ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje bobra evropského (*Castor fiber*) na území přírodní rezervace Šumický rybník v k. ú. Šumice a přírodní památky Troskotovický dolní rybník v k. ú. Troskotovice.

III.

Podle § 56 odst. 1 zákona

se žádost zamítá jako nedůvodná

ve věci povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje bobra evropského (*Castor fiber*) na rybnících Troskotovický horní v k. ú. Troskotovice, Strachotínský v k. ú. Strachotín, Šumický dolní v k. ú. Šumice, Novoveský v k. ú. Vlasatice a Nová Ves, Branišovský horní v k. ú. Branišovice, Ivanovický v k. ú. Ivanovice na Hané, Uhřický v k. ú. Uhřice, Litobratřický dolní a prostřední v k. ú. Litobratřice, Výtopa v k. ú. Hlohovec, Pístovický v k. ú. Pístovice a Pohořelický v k. ú. Pohořelice neboť pro tato území je podaná žádost zjevně právně nepřipustná.

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu: Rybníkářství Pohořelice a. s., Vídeňská 717, 691 23 Pohořelice, IČ 46961062.

Odůvodnění:

Podáním ze dne 15.01.2024 požádala společnost **Rybníkářství Pohořelice a. s., Vídeňská 717, 691 23 Pohořelice, IČ.: 46961062** u zdejšího odboru životního prostředí o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany stanovených v § 50 ZOPK pro zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu živočicha.

Výjimka k odstřelu bobra evropského (*Castor fiber*) je požadována pro tyto lokality a pro veškeré přítokové, odpadní a obvodové stoky uvedených rybníků:

- **Jaroslavické rybníky** v k. ú. Jaroslavice a Oleksovičky (zahrnuje rybníky Jaroslavický dolní, Jaroslavický horní, aktuálně budovaný rybník Slupský, výtažníky A-F, komory a sádky),
- **Týnský rybník** v k. ú. Moravský Krumlov a Rybníky (zahrnuje rybník a přítokovou stoku do rybníka),
- **rybníky Pohořelické pánve** v k. ú. Pohořelice, Nová Ves u Pohořelic, Vlasatice, Branišovice, Šumice, Troskotovice, Litobratřice (celý areál Velkého Dvora, Starý, Vrkoč, Čahoun, Nohavice, Zarostlý, Rýžoviště, Novoveský, Vlasatický, Křížový, Branišovický dolní, Branišovický horní, Pohořelický, Šumický dolní, Šumický horní, Troskotovický dolní, Troskotovický horní, Litobratřický dolní a prostřední),

- **rybník Strachotínský** v k. ú. Strachotín,
- **rybníky Hlohovecko** v k. ú. Hlohovec a Sedlec u Mikulova (zahrnuje rybník Výtopa a výtazníky pod Nesytem),
- **rybník Pouzdřanský** v k. ú. Pouzdřany,
- **rybníky Vyškovsko** v k. ú. Ivanovice na Hané, Moravské Prusy, Uhřice, Pístovice (rybník Ivanovický, Moravskopruský, Uhřický, Pístovický).

K žádosti bylo doloženo:

- Ukázka poškození těles hrází rybníků činností bobra evropského (*Castor fiber*) na rybnících firmy Rybníkářství Pohořelice, a.s. včetně fotodokumentace.

Žádost o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněného druhu živočicha je požadována z důvodu významného poškození hrází, mezihrázek, poškození technického vybavení – dluží, požeráků, hrazení a vypustných zařízení rybníků. Bobr svojí činností ucpává odpadní potrubí a vytváří zátarasy bezpečnostních přelivů. S tím je spojené nežádoucí navyšování hladiny vody akumulované v rybníku a dochází k únikům rybí obsádky. Škodami se oslabuje stabilita a snižuje se provozní bezpečnost předmětných vodního děl.

Správní orgán oznámil písemností ze dne vyhotovení 24.01.2024, č. j. JMK 12476/2024, zahájení správního řízení o povolení výjimky podle § 56 ZOPK pro výše uvedený účel všem známým účastníkům řízení a spolkům, které ve smyslu § 70 odst. 2 ZOPK požádaly o podávání informací o zahajovaných řízeních podle tohoto zákona a u nichž věcná specifikace žádosti odpovídá předmětu tohoto řízení. Oznámení o zahájení řízení bylo správním orgánem zasláno České společnosti ornitologické – Jihomoravská pobočka, Lidická 971/25, 602 00 Brno, IČ: 65353391 a spolku Čisté Šlapanice, z. s. Jižní 117/4, 664 51 Šlapanice, IČ: 26560003. Žádný z dotčených spolků se nepřihlásil jako účastník řízení.

Ve smyslu ustanovení § 71 odst. 3 zákona jsou obce ve svém územním obvodu účastníkem všech řízení vedených podle ZOPK, pokud v téže věci nerozhodují jako orgány ochrany přírody. Na základě tohoto ustanovení má postavení účastníka předmětného řízení Město Moravský Krumlov, Město Pohořelice, Město Ivanovice na Hané, Městys Troskotovice, Obec Jaroslavice, Obec Slup, Obec Rybníky, Obec Nová Ves, Obec Vlasatice, Obec Branišovice, Obec Šumice, Obec Litobratřice, Obec Sedlec u Mikulova, Obec Hlohovec, Obec Strachotín, Obec Pouzdřany, Obec Prusy-Boškůvky, Obec Uhřice a Obec Račice-Pístovice.

V oznámení o zahájení řízení správní orgán informoval účastníky řízení o možnosti činit ve správním řízení úkony ve smyslu § 36, 37 a 38 správního řádu, zejména pak o právu nahlížet do spisu, vyjádřit své stanovisko, seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy. K tomu správní orgán stanovil lhůtu do 20. února 2024 a uvedl, že pokud do konce této lhůty nezíská žádné další podklady, přistoupí bez dalšího k vydání rozhodnutí; v opačném případě měla být účastníkům řízení dána možnost se s nově pořízenými podklady seznámit a vyjádřit se k nim. V průběhu celého řízení žádný z účastníků řízení svého práva nevyužil a stejně tak správní orgán neobdržel jakýkoli nový podklad řízení.

Dotčené zvláště chráněné druhy živočichů

Bobr evropský obývá mokřadní a břehové ekosystémy. Na některých stanovištích může pozitivně ovlivňovat kvalitu a akumulaci vody, výrazně přeměňovat prostředí vodních toků, vodních ploch a jejich přilehlého okolí. Na straně druhé se projevy bobrů dostávají do střetu s hospodářskými zájmy člověka v krajině. Mezi nejčastější konflikty patří konzumace zemědělských plodin a dřevin, zamokřování či zaplavování pozemků v důsledku přehrazení toků nebo narušování hrází rybníků a protipovodňových hrází hrabáním nor. V současnosti jde požádat o náhradu škody, kterou bobr způsobil jenom na nesklizených polních plodinách a trvalých porostech. Škody spojené se stavbou bobřích hrází, s budováním nor a polohradů, zejména v hrázích rybníků či v hrázích umělých vodních nádrží, v březích umělých vodních kanálů, případně v ochranných hrázích vodních toků, podle současně platné legislativy nelze finančně kompenzovat, často jsou to však závažné škody na majetku nebo jde o přímé ohrožení veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti či jiného veřejného zájmu. Škody nebo bezpečnostní rizika mohou vznikat rovněž na přilehlých stavbách veřejné infrastruktury (např. čistírny odpadních vod, pozemní komunikace a dráhy, inženýrské sítě).

Specifikace veřejného zájmu ve smyslu § 56, odstavce 2 zákona a posouzení jeho převahy nad zájmy ochrany přírody

Pro povolení výjimky vydávané pro kterýkoliv zvláště chráněný druh musí být splněna podmínka převahy veřejného zájmu na realizaci záměru nad zájmem ochrany přírody. V případě druhů chráněných evropskou legislativou pak musí být splněny také další podmínky stanovené § 56 odst. 1 ZOPK, tzn. musí být dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, musí být prokázána neexistence jiného uspokojivého řešení a povolovaná činnost nesmí ovlivnit dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Bobr evropský (*Castor fiber*) spadá pod legislativní ochranu EU, proto byla možnost povolení výjimky posuzována ve smyslu uvedených podmínek.

Při posuzování žádosti dospěl správní orgán k názoru, že záměr lze, na části rybníků uvedených v žádosti, povolit podle § 56 odst. 2 písm. b) a c) ZOPK, tedy v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku a v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodu sociálního a ekonomického charakteru a důvodu s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí.

Dle argumentace žadatele v žádosti, by výjimka měla být povolena na všech rybnících, tedy i na těch, kde škoda dosud nevznikla. Tento názor žadatele nachází oporu v argumentech, podle kterých již samotná přítomnost bobrů na rybníku s sebou nese významné riziko vzniku škody, která pak zpravidla mívá značný ekonomický nebo bezpečnostní dopad. Výjimka by v tomto případě byla okamžitě použitelná, kdykoli se objeví riziko vzniku takové škody. V případě, že by bobr nebyl na dané lokalitě přítomen, zůstala by (vzhledem ke striktní vazbě

výjimky na katastr rybníka a pásma 100 m od jeho břehu) tato výjimka nenaplněna. Proti této filozofii stojí názor, podle něž by usmrcování bobrů mělo být povoleno jen na rybnících, kde škoda už reálně vzniká, případně tam, kde je vysoká míra rizika vzniku takové škody. Pokud by následně bobr způsobil škodu na dalších rybnících, byla by tato situace řešena individuálním řízením o výjimce

Jedním z hlavních kritérií pro povolení odlovu Bobra evropského (*Castor fiber*) je tedy jeho přítomnost na daném rybníku. V případě absence výskytu bobra je nulové riziko vzniku škod, tedy není nutné mít pro dané místo povolenou výjimku ze základních ochranných podmínek pro bobra. Proto se při posuzování žádosti správní orgán zaměřil na rybníky, kde doposud nebyla výjimka k odstřelu bobra povolena. U rybníku, kde byla výjimka v minulosti povolena, správní orgán neměl pochybnosti. Z úřední činnosti je známo, že žadatel výjimku využívá, v letech 2021-2023 bylo odloveno 57 jedinců bobra evropského. K potvrzení přítomnosti bobra na nově žádaných rybnících proběhlo ve dnech 19.02.2024 a 20.02.2024 v spolupráci s paní RNDr. Jitkou Uhlíkovou, Ph.D., koordinátorkou realizace Programu péče o bobra evropského v ČR místní šetření, při kterém správní orgán ověřoval výskyt pobytových znaků bobra v okolí rybníků, tedy typický okus dřevin, skluzy do vody, vybudované hráze na přítocích do rybníků, bobří hrady či polohrady.

V případě rybníků Novoveský, Branišovický horní, Pohořelický, Šumický dolní, Troskotovický horní, Litobratřický horní, prostřední a dolní, Ivanovický, Uhřický a Pístovický nebyla přítomnost bobra potvrzena a žádost byla zamítnuta jako nedůvodná. V případě akutní škody lze výjimku povolit v samostatném řízení.

V případě Strachotínského rybníka v k. ú. Strachotín a Výtopa v k. ú. Hlohovec a Sedlec u Mikulova byly nalezeny pobytové znaky bobra. U Strachotínského rybníka byly nalezeny okousané stromy, které rostou na břehu rybníka, který sousedí s tělesem boční hráze Věstonické nádrže. Správní orgán ve spolupráci s AOPK ČR vyhodnotil toto poškození jako poškození menšího rozsahu. Z tohoto důvodu byla rovněž pro tyto rybníky žádost zamítnuta jako nedostatečně odůvodněná. V případě akutní škody lze výjimku povolit v samostatném řízení.

Šumický horní rybník a Troskotovický dolní rybník jsou zvláště chráněná území, proto zde správní orgán výjimku nepovolil, navíc zde výskyt bobra nebyl dosud evidován. Pro povolení výjimky ze základních podmínek ochrany na těchto lokalitách je, podobně jako u předchozích rybníků, nezbytné prokázání vzniku škody nebo jejího závažného rizika. Vedle toho však musí být vydána výjimka ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle § 43 ZOPK, u přírodní památky Troskotovický dolní rybník pak též souhlas s činnostmi stanovenými v bližších ochranných podmínkách. O výjimky a souhlasy pro tato dvě území je možné požádat samostatnou žádostí.

Ve správní úvaze srovnával správní orgán poškození vodních děl a jejich součástí, možné bezpečnostní riziko, které je známo z předchozí úřední praxe a ze znalostí místních poměrů s veřejným zájmem na zákonné ochraně bobra evropského. Úvaha správního orgánu směřovala

k vytvoření zákonného rámce pro prevenci či odstranění pouze závažných škod způsobených bobrem evropským. Závažné škody mohou být zapříčiněny budováním bobřích sídel v hrázích rybníků a umělých vodních nádrží nebo hrází kolem vodních toků, ale také jiných staveb, jejichž funkčnost mohou tato sídla ohrozit, a dále škody způsobené zvýšením hladiny ve vodních tocích a kanálech stavbou bobřích hrází. Pokud jde o bobří sídla v hrázích vodních děl či v ochranných hrázích vodních toků, riziko spočívá v narušení stability hráze s hrozbou následného protržení. Rozsah hrozící škody může v případě protržení hráze rybníka či umělé vodní nádrže zahrnovat vedle přímých nákladů na sanaci poškozené hráze také škodu na rybí obsádce a škody na nemovitostech pod protrženou hrází. V mezních případech může mít toto poškození charakter veřejného ohrožení, což se týká zejména velkých vodních nádrží, rybníčních soustav nebo ohrazovaných vodních toků, kde hráze slouží k převedení extrémních průtoků. Obdobná situace může nastat také tam, kde bobří sídla ovlivňují statiku staveb zejména dopravní infrastruktury.

Neexistence jiného uspokojivého řešení

Při posuzování této žádosti se správní orgán zabýval i jinými možnostmi, které by mohly zabránit poškození vodních děl, předejít bezpečnostním rizikům a následným výdajům spojených se sanací škod. V současné době je náhrada škody, kterou způsobí zvláště chránění živočišné omezená podle zákona č. 115/2000 Sb. Podle tohoto zákona je tedy možné požadovat náhradu škody, která byla způsobena jen na zemědělských plodinách a na trvalých porostech. Škody na jiném typu majetku podle současné legislativy nelze hradit. Výčet finančních kompenzací lze doplnit i možností náhrady za ztížení zemědělského nebo lesnického hospodaření podle § 58 ZOPK. Tento institut přiznává vlastníku rybníka právo na náhradu újmy v případě, že tato újma vznikne v důsledku omezení vyplývajícího z části třetí až páté ZOPK včetně prováděcích předpisů nebo rozhodnutí vydaného na jejich základě. Avšak v kontextu náhrad škod působených bobrem na rybníku jako vodním díle a s tím spjatých možných negativních dopadů na přítomnou rybí obsádku není možné tento finanční nástroj použít.

Škodám lze předcházet technickým zabezpečením vodních děl, které by zabránilo bobrům v hrabání nor. Opevnění hráze lomovým kamenem se začíná jevit jako nedostačující, z důvodu, že bobr založí vstup do nory pod úroveň paty hráze a pod opevněním se dokáže podhrabat. Pokud by tedy mělo být použito účinné technické zabezpečení, musela by vrstva lomového kamene či ochranná síť pokrývat větší plochu dna včetně návodního líce hráze, nebo by součástí opatření musela být bariéra zapuštěná v místě paty hráze do dostatečné hloubky pod úroveň dna. Lze předpokládat, že v porovnání s cenou prosté rekonstrukce hrází, s následnou pokládkou lomového kamene (viz výše) by takové řešení znamenalo náklady výrazně vyšší. Popsané opatření je tedy alternativou pouze teoretickou, neboť nenaplnuje důležitý znak, a tím je dostupnost a uspokojivost použitého řešení. I v případě, že by náklady na toto opatření byly hrazeny z dotačních titulů, je účelnost takto vynaložených společenských prostředků značně diskutabilní. Správní orgán zastává názor, že ochrana zvláště chráněných druhů by neměla být prosazována na nejvyšší dosažitelné úrovni, ale měla by vždy

pragmaticky stanovit rozumnou míru, kdy ústupky nebo naopak vynaložené náklady ve prospěch těchto druhů přinesou odpovídající efekt.

Odborem životního prostředí, Krajského úřadu Jihomoravského kraje bylo vydáno opatření obecné povahy, kterým je dovoleno sanovat poškozené místo vodního díla, tedy likvidaci bobří nory či polohradu. Likvidací těchto sídel krajský úřad rozumí zásahy, které vedou k obnovení funkčnosti poškozené stavby, zejména zasypání nory, zhutnění nasypané zeminy, vybagrování apod., případně kombinace těchto opatření s dalšími technickými prvky, např. stabilizací tělesa hráze ocelovými štěty, lomovým kamenem nebo vložením pletiva pod povrch terénu. Druhým typem povoleného zásahu podle vydaného opatření obecné povahy je odstranění bobřích hrází.

Udržení populace daných druhů v příznivém stavu z hlediska jejich ochrany

Pro bobra evropského byl AOPK ČR vypracován plán péče, jehož cílem je zajistit existenci životaschopné populace bobra evropského na území naší republiky a současně snížit socioekonomický dopad výskytu tohoto druhu. Koncepce programu je založená na tzv. Zonaci diferencované ochrany. V České republice byly vymezeny tři zóny (A, B, C). V těchto zónách se rozlišuje míra zájmu na ochraně druhu na jedné straně a koncentrace rizika vzniku závažných škod na straně druhé. Dlouhodobá existence bobra na území ČR by měla být zajištěna především na základě ochrany populací v zóně A. Tato zóna by měla zajistit životaschopnou, na migraci nezávislou populaci. V této zóně se nachází Evropsky významné lokality, ve kterých je bobr evropský předmětem ochrany. V oblastech, které nejsou primárně určeny pro rozvoj a ochranu populace – tzv. zóna B, bude při péči o populaci bobra evropského postupováni tak, aby aktivity bobrů nebyly hlavní příčinou zamezení lidské činnosti v krajině. Zóna B však musí současně umožňovat migrační propojení zóny A. V zóně C se nachází zejména historické objekty bez dostatečně opevněných hrází s přítomností plošně rozsáhlých biotopů s vysokou úživností. V zóně B, kde se nachází rybníky, pro které je výjimka povolena není prioritou ochrana bobří populace. Praktický management druhu má spočívat v kombinaci technických opatření a eliminace bobrů na místech, kde hrozí závažnější škody či ohrožení veřejné bezpečnosti nebo tam, kde technická opatření nelze aplikovat. Takovými lokalitami jsou vodní nádrže, na kterých činnost bobrů ohrožuje jejich bezpečnost a negativně ovlivňuje jejich provozní spolehlivost. V některých případech může narušení vodních nádrží ohrožovat i veřejnou bezpečnost či infrastrukturu, například komunikace.

Předmětné rybníky se podle Programu péče nachází v zóně B, kde se předpokládá diferencovaný přístup k ochraně bobra podle povahy střetu s jinými aktivitami. Poškození hráze lze považovat za modelový případ kolize mezi ochranou druhu na jedné straně a bezpečností a ekonomikou provozu rybníka na straně druhé. Lokální eliminace bobrů je tedy v tomto případě zcela v souladu s koncepcí jeho plošné ochrany.

Krajský úřad se v tomto ohledu řídil snahou minimalizovat přímé usmrcování bobrů, nevylučuje však, že povolené zásahy mohou lokálně ovlivnit hustotu bobřího osídlení. Podmínky vydávaného rozhodnutí (zejména časové a územní omezení, viz níže) jsou nicméně stanoveny tak, aby postižení populace bobrů bylo sníženo na nejmenší možnou míru a aby byla zároveň zachována i nezbytná míra jejich ochrany.

Zdůvodnění podmínek rozhodnutí

Územní vymezení pro použití výjimky podle podmínek č. 1 vychází ze žádosti. Stometrové pásmo kolem hranic rybníků, obvodových hrází a naháněcích stok stanovil správní orgán pro možnost lepšího zajištění a organizace lovu. Rozšíření prostoru pro lov nad uvedený rámec považuje správní orgán již za nadbytečné z hlediska účelu, pro který je výjimka povolena.

Povolený způsob usmrcení vychází ze žádosti, kde je požadováno povolení odstřelu bez další specifikace. Pro účely výjimky povolil správní orgán po předchozí konzultaci s AOPK usmrcování odstřelem, a to jako přímý způsob lovu i jako způsob usmrcení v kombinaci s odchycem do pastí. Smyslem takto specifikované podmínky je zajistit použití obvyklých metod lovu a zároveň dosáhnout jeho potřebné účinnosti. Z praxe je známo, že odchyt bobrů do pastí je výrazně efektivnější, než jejich přímý odstřel.

Pro nakládání s usmrcenými bobry nestanovil správní orgán žádné zvláštní podmínky a je ponecháno na žadateli, jak usmrcené jedince využije. V tomto ohledu je nakládání s usmrceným zvířetem omezeno pouze podmínkou č. 5, která stanovuje žadateli povinnost oznámit do 3 dnů usmrcení každého bobra správnímu orgánu. Toto oznámení má především evidenční význam. Uchování kadáveru je zároveň nezbytné pro případ, že by bylo nutno odebrat biologický materiál pro potřeby výzkumu. Stanovenou lhůtu pro uchování kadáveru lze zkrátit včasným kontaktováním správního orgánu (např. telefonicky) a dohodou o případném odběru. Podmínka č. 5 vylučuje možnost využití usmrceného zvířete či produktů z něj pro obchodní účely, neboť smyslem výjimky je ochrana majetku, předcházení škodám a eliminace bezpečnostních rizik v souvislosti s činností bobra. Vzhledem k tomu, že bobr je zvláště chráněným živočichem v kategorii silně ohrožených druhů, je třeba vyloučit jakékoli neodůvodněné škodlivé zásahy do jeho ochranných podmínek nebo vedlejší motivaci, která by mohla vést ke zneužití výjimky.

Podmínky č. 6 a 7 mají zajistit, aby správní orgán dostával včasné informace o aktivitách podle této výjimky. K tomu mají sloužit vedle uvedených oznámení o usmrcení každého bobra i kontroly prováděné správním orgánem.

Platnost výjimky omezil správní orgán datem 31.12.2028. Pětileté období platnosti bylo stanoveno s ohledem na skutečnost, že rozšíření bobra evropského v regionu má stabilizovaný charakter, bližší i vzdálenější okolí rybníka je bobry souvisle osídleno a nelze v tomto ohledu očekávat zásadní změny krátkodobého charakteru. Povolovaná výjimka bude mít proto smysl jen tehdy, bude-li využívána dlouhodobě. K omezení výjimky na dobu pěti let přistoupil správní orgán proto, aby bylo možné v případném následujícím řízení reagovat na relevantní změny a poznatky z praxe, zejména pokud jde o efektivitu povolovaných opatření, specifikací omezujících podmínek apod.

Výjimka nestanovuje žádné limity v počtu ulovených bobrů. Tvorbu nor v hrázích a březích lze očekávat na každém rybníku, na kterém se bobři nacházejí potravu, neboť nory jsou nejčastějším typem bobřího obydlí. Dle účelu lze nory rozdělit na sídelní a úkrytové. Sídelní nora v bobřím teritoriu může být jedna, ale u početnějších rodin nelze vyloučit přítomnost

většího počtu (nejčastěji dvou až tří) těchto nor. Jedná se o systém podzemních chodeb vedoucích z vody, v jejichž centru se nachází sídelní komora. Úkrytové nory slouží jako přechodný úkryt a v teritoriu bobrů se jich nachází velké množství (řádově desítky). Úkrytová nora může dosahovat délky od několika desítek centimetrů až po několik metrů. Vzdálenost mezi úkrytovými norami může být jeden či více metrů.

Jedna rodina je tvořena nejčastěji 4–6 jedinci. I v případě likvidace celé rodiny bude teritorium obsazeno do jednoho až dvou let novými bobry, protože volná a úživná teritoria jsou v tomto regionu vzácná. Z uvedeného je zřejmé, že již přítomnost jednoho bobra na lokalitě představuje riziko vážného poškození hrází. Má – li být proto prevence účinná, je nutno zajistit, aby byl rybník trvale prostý bobrů. Toho lze dosáhnout jen permanentním loveckým tlakem, pro jehož efektivnost není účelné stanovit omezení v počtu ulovených bobrů. Ze stejných důvodů správní orgán nestanovil pro lov žádná sezónní omezení.

Uvedenými úvahami dospěl správní orgán k závěru, že záměr žadatele naplňuje podmínky stanovené § 56 zákona pro povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odvolání k Ministerstvu životního prostředí ČR podáním u Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno.

Elektronický podpis: 22.4.2024

Certifikát autora podpisu:

Jméno: Ing. Mojmír Pehal

Vydal: PostSignum Qualified CA 4

Platnost do: 17.4.2025 08:46 +02:00

Ing. Mojmír Pehal

vedoucí odboru

Příloha: Mapy č.1 – č. 3.

Doručuje se:

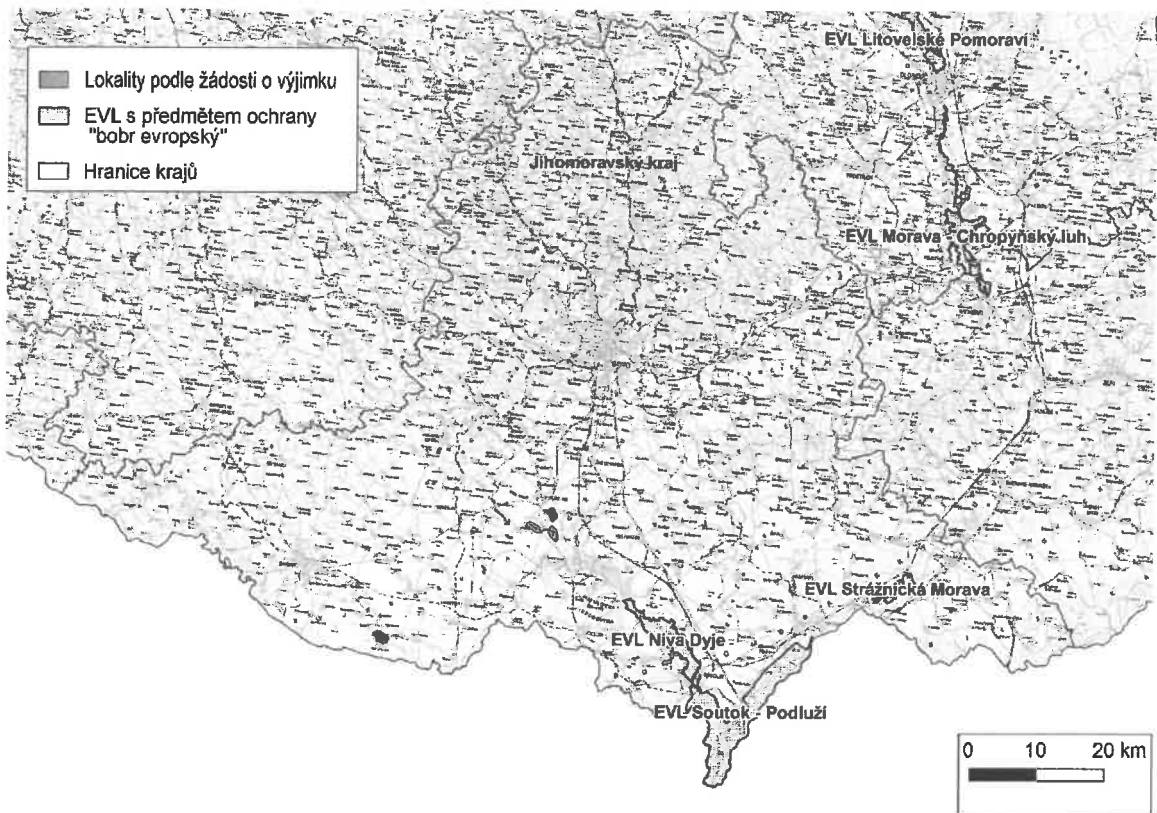
a) Účastníci řízení

1. Rybníkářství Pohořelice, a. s., Vídeňská 717, 691 23 POHOŘELICE, DS
2. Město Moravský Krumlov, nám. Klášterní 125, 672 01 MORAVSKÝ KRUMLOV, DS
3. Město Pohořelice, Vídeňská 699, 691 23 POHOŘELICE, DS
4. Město Ivanovice na Hané, Palackého náměstí 796/11, 683 23 IVANOVICE NA HANÉ, DS
5. Městys Troskotovice, Troskotovice 18, 671 78 TROSKOTOVICE, DS
6. Obec Jaroslavice, Náměstí 93, 671 28 JAROSLAVICE, DS
7. Obec Slup, Slup 42, 671 28 SLUP, DS
8. Obec Rybníky, Rybníky 59, 672 01 RYBNÍKY, DS
9. Obec Nová Ves, Nová Ves 67, 664 91 NOVÁ VES, DS
10. Obec Vlasatice, Vlasatice 149, 691 30 VLASATICE, DS
11. Obec Branišovice, Branišovice 57, 671 77 BRANIŠOVICE, DS
12. Obec Šumice, Šumice 11, 671 75 ŠUMICE, DS
13. Obec Litobratřice, Litobratřice 16, 671 78 JIŘICE U MIROSLAVY, DS
14. Obec Sedlec u Mikulova, Sedlec 92, 691 21 SEDLEC, DS
15. Obec Hlohovec, Hlavní 75, 691 43 HLOHOVEC, DS
16. Obec Strachotín, Osvobození 87, 693 01 STRACHOTÍN, DS
17. Obec Pouzdřany, Hlavní 99, 691 26 POUZDŘANY, DS
18. Obec Prusy-Boškůvky, Moravské Prusy 40, 682 01 PRUSY-BOŠKŮVKY, DS
19. Obec Uhřice, Uhřice 56, 683 33 NESOVICE, DS
20. Obec Račice-Pístovice, Račice 72, RAČICE-PÍSTOVICE, DS

b) Na vědomí

1. Česká inspekce životního prostředí, OI Brno, oddělení ochrany přírody, Lieberzeitova 14, 614 00 BRNO (DS)

Příloha č. 1: Přehledná mapa lokalit

Příloha č. 2: Rybníky Pohorelické pánve

Příloha č.3: Rybníky Vyškovsko

